

[SÉBASTIEN CHIÈZE] (MADRID)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
19 DECEMBER 1674
6961

Vervolg op Chièzes brief van 29 augustus 1674 (**6953**).

Samenvatting: Chièze bericht dat er is nog steeds geen enkele vordering is gemaakt in de hele kwestie.

Daarnaast is Chièzes financiële situatie nog steeds penibel.

Door Huygens beantwoord op 24 januari 1675 (**6965**).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21cm, abc | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6961, p. 358: samenvatting.

Namen: Philips Doublet; Juan Gaspar Enriquez de Cabrera (admiraal van Castilië); William Godolphin; Christiaan Huygens; Constantijn Huygens jr.; Lodewijk Huygens; Karel II (koning van Spanje); Adriaen Paets; Maria Anna van Oostenrijk; Gaspar de Tevez y Tello de Guzmán (markies van La Fuente); Willem III.

Plaatsen: Engeland; Holland; West-Indië.

Transcriptie

À Madrit, le 19e Décembre 1674.

J'ay veu le tems, Monsieur, où sans reproche vous m'honoriez de certaines lettres qui fournissoient d'ample matière aux miennes, sans qu'il me fut besoin, comme à présent, de la mendier des conjonctures et de recourir au compliment *delle buone feste col capo d'anno*, que je vous souhaite fort heureux. On me veut faire croire que je le seray plus que je ne fus l'an passé, et que très asseurement je soustieray une bonne somme d'argent dans peu de tems. Quoyque la disposition présente des affaires et quelque peu d'argent que la flote des Indes a porté me le persuadent, je vous assure, Monsieur, que j'en doute, connoissant le meschant mesnage de ces gens icy, pour ne dire leur mauvaise volonté en matière de payementz et les nouveaux delays qu'ils prennent, pourtant que de me donner reponse positive à un mémorial que je présentay à la Reyne il y a environ un mois. J'estois assisté par les ambassadeurs d'Angleterre et d'Hollande. Le mien estoit en termes très fortz, remply de reproches assez clairs, comme vous aurez peu voir, l'ayant envoyé en ce tems-là à Son Altesse Sérénissime. Ceux desdites Ambassadeurs estoient très pressants, et, si j'en veux croire l'*almirante* mon commissaire | b | aussy bien que le Secrétaire d'Estat, je ne tarderay pas à voir des effectz de la bonne volonté de la Reyne. Dieu le veuille, et si Son Altesse le vouloit aussy, comme je ne cesse de l'en supplier, il ne luy en cousteroit qu'une parolle, ou la moindre démonstration par delà.

Enfin, c'est une pitié d'avoir à faire icy à tout un Conseil d'Estat où souvent le caprice et le faux raisonnement d'un seul ministre arreste les saines intentions de tous les autres. On croit que nous serons mieux dépêchez quand le Roy, devenu majeur depuis le 6 Novembre, et auquel on fait la maison avec assez de lenteur, se sera choisy un favory, ou premier ministre, qui prendra pour son compte l'expédition des affaires. Voilà l'espérance dans laquelle vivent les pauvres prétendans tels que j'ay l'honneur d'estre.

Je me vois chargé du plus inséparable de leurs attributz, qui est la nécessité, et, plustost que d'importuner continuellement le Maistre, je viens de faire vendre *sub hastâ* une tapisserie que j'avois jadis achepté pour sauver l'énormité du louage. Soit dit, s'il vous plaît, entre nous, Monsieur, j'ay encor quelques *trastes* qui pourront me soustenir encor quelques mois pendant lesquelz j'iray, donnant en cella | c | des sourdes preuves de la foy que j'ay aux parolles des Espagnolz, de mon espérance en leur argent et du zèle encor plus ardent que je conserve pour le service de Son Altesse.

Je ne sçay, pour dernier et plus grand chagrin, comme nous en sommez avec Messieurs voz enfans. Quand l'un d'eux s'avise de m'escire ce n'est que tendresse, mais cette tendresse est si rare que *un hombre no tiene que comer con ella*. Monsieur vostre aisé *esta desanciado con migo*. *Don Cristiano* est mort pour moy depuis longtems, y *el Señor Don Luis* bien malade s'il n'y prend garde. Monsieur vostre beau-filz se maintient dans mon esprit, moins par ses soins que *por el cariño que tengo a las damas* et à ses succulentes souper[s]. Dieu

me le conserve *los años que deseo y tengo menester*, et vous donne, Monsieur, assez de vie pour faire du bien à *mis nietos*.

Vertaling

Madrid, 19 december 1674.

Ik heb de tijd gekend, mijnheer, waarin u mij op onberispelijke wijze beloonde met bepaalde brieven, die ruimschoots stof opleverden voor de mijne, zonder dat ik het nodig had, zoals nu, te bedelen om vermoedens en de groet te hulp te roepen. ¹ter gelegenheid van het nieuwe jaar,¹ waarvan ik voor u wens dat het zeer gelukkig zal zijn. Men wil mij doen geloven dat ik gelukkiger zal zijn dan verleden jaar en dat ik er binnenkort een mooie som gelds uit zal slepen. Hoewel de huidige stand van zaken en enig zilver dat de vloot uit [West-]Indië heeft gebracht mij daarvan overtuigen, verzeker ik u, mijnheer, dat ik er toch aan twijfel, omdat ik de kwalijke manier van doen van die lieden hier ken, om niet te zeggen hun onwil inzake betalingen en het nieuwe uitstel dat zij hanteren alvorens mij een positief antwoord te geven op een nota die ik ongeveer een maand geleden aan de ¹koningin heb aangeboden. Ik werd begeleid door de ambassadeurs van ²Engeland en ³Holland. Mijn nota was in krasse termen vervat, vol duidelijke verwijten, zoals u hebt kunnen zien, omdat ik hem destijds aan Zijne Doorluchtige ⁴Hoogheid heb gezonden. Genoemde ambassadeurs oefenden sterke druk uit en als ik de ⁵admiraal¹, mijn zaakgelastigde, en ook de ⁶staatssecretaris mag geloven, zal ik op korte termijn de resultaten van de goede wil van de koningin zien. Moge God het willen, en, als Zijne Hoogheid, die ik daar zonder ophouden om verzoek, het ook zou willen, zou het hem slechts één woord kosten of een geringe demonstratie daarbovenop.

Enfin, het is jammer hier te maken te hebben met een hele Raad van State waar dikwijls de gril en de verkeerde redenering van een enkele minister de goede bedoelingen van alle anderen tegenhouden. Men denkt dat wij sneller zaken zullen doen als de ⁷koning, die sedert 6 november meerderjarig is en wiens installatie zeer langzaam verloopt, zich een gunsteling zal hebben gekozen of een eerste minister, die de afdoening van zaken voor zijn rekening neemt. Ziedaar de hoop waarin de arme rechtzoekenden, waarvan ik de eer heb er een te zijn, leven.

Ik ben belast met het meest onafscheidelijke kenmerk van deze lieden, te weten de nood, en liever dan voortdurend de meester lastig te vallen, heb ik zojuist ¹in het openbaar¹ een tapijt, dat ik voorheen had aangeschaft, verkocht om de hoge kosten van de huur uit te sparen. Onder ons gezegd, alstublieft, mijnheer, heb ik nog enkele ¹oude meubelen¹ die mij enige maanden kunnen onderhouden, gedurende welke ik zal voortgaan, daarbij stille bewijzen gevend van het geloof dat ik hecht aan de woorden van de Spanjaarden, van mijn hoop op hun geld en van de nog vuriger ijver, die ik bewaar voor de dienst aan Zijne Hoogheid.

Ik weet niet, als laatste en grootste verdriet, hoe het gaat met uw kinderen. Als één van hen eraan denkt mij te schrijven is het één en al genegenheid, maar het komt zo zelden voor ¹dat een man daaraan niet genoeg heeft.¹ Uw oudste ⁸zoon ¹is met mij gebrouilleerd.¹ ¹Mijnheer Christiaan¹ [Huygens] is voor mij sinds lang dood ¹en mijnheer Lodewijk¹ [Huygens] al erg ziek als hij niet oppast. Mijnheer uw ⁹schoonzoon blijft in mijn gedachten, minder door zijn zorgen dan ¹vanwege de genegenheid die ik voor de dames koester¹ en voor zijn smakelijke maaltijden. De hemel beware mij ¹de jaren die ik verlang en nodig heb,¹ en geve u, mijnheer, voldoende tijd van leven om goed te doen aan ¹mijn kleinkinderen.¹

-
1. Maria Anna van Oostenrijk.
 2. William Godolphin.
 3. Adriaen Paets.
 4. Willem III.
 5. Don Juan Gaspar Enriquez de Cabrera, 'admiraal van Castilië'.
 6. De opvolger van Diego de la Torre, die was overleden.
 7. Karel II, koning van Spanje.
 8. Constantijn Huygens jr.
 9. Philips Doublet.